

УДК 004.5

*Усата О. Ю., канд.пед.наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ЕЛЕКТРОННИЙ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО УЧИТЕЛЯ

Розвиток суспільства в XXI столітті характеризується значним впливом на нього інформаційних технологій, що проникають в усі сфери людської діяльності, забезпечують поширення інформаційних потоків у суспільстві, утворюючи глобальний інформаційний простір. З огляду на це розвиток освіти в XXI столітті спрямований на формування інформаційної культури учнів усіма вчителями, а не лише вчителем інформатики.

Інформаційна компетентність вчителя (за Н.В.Морзе) формується при врахуванні вимог інформаційного суспільства та передбачає: використання термінології, апаратної складової, програм і методів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ); використання ІКТ у навчанні та створенні методичних та дидактичних матеріалів, формування завдань для учнів з використанням ІКТ; розуміння ролі ІКТ у науковій галузі, на якій базується відповідна навчальна дисципліна; використання ІКТ для планування та проєктування навчального середовища, моніторингу навчальних досягнень учнів; використання ІКТ для спілкування в педагогічному середовищі, ознайомлення з ППЗ та підвищення кваліфікації.

Одним з найважливіших напрямів впровадження в систему освіти інформаційних і комунікаційних технологій є використання в навчальному процесі інформаційних ресурсів освітнього призначення, розробка і впровадження яких підтримується державою та регулюється нормативними документами Міністерства освіти і науки України.

Аналізуючи вітчизняні і зарубіжні джерела, можна помітити різноманіття класифікацій електронних засобів навчального призначення та визначень досліджуваних понять. На думку багатьох науковців, значного дидактичного ефекту можна досягнути у випадку, якщо навчально-методичний комплекс, що створюється для використання в навчальному процесі, інтегрує в собі деякі можливості різних видів інформаційних ресурсів освітнього призначення.

В сучасних умовах розвитку вітчизняної освіти такі комплекси створюються для всіх навчальних закладів від дошкільних до вищих, а також у різних предметних галузях. І учитель, який прагне бути професіоналом не тільки у галузі свого предмету, а й сучасним

учителем, який ефективно організовує навчальний процес, повинен уміло добирати та використовувати на своїх заняттях електронні освітні ресурси, зокрема електронні навчально-методичні комплекси.

Дослідивши різні джерела, ми вважаємо, що електронний навчально-методичний комплекс (ЕНМК) – це електронний інформаційно-освітній ресурс, який містить змістовий, теоретичний, практичний блоки, блок контролю й самоконтролю та методичні рекомендації щодо використання як комплексу загалом, так і його окремих структурних частин у навчальному процесі.

Проаналізувавши науково-педагогічні джерела, можна виокремити основні способи розробки ЕНМК: інструментальні системи загального призначення, засоби мультимедіа, гіпертекстові і гіпермедіа засоби та системи візуального програмування, тобто використання готових програм, або ж створення їх самостійно.

Кожен варіант має свої переваги та недоліки, проаналізувавши які ми переконались у тому, що майбутнім учителям інформатики найефективніше розробляти електронні засоби навчання другим з них (наприклад, на факультативних заняттях та в межах роботи проблемних груп). Адже в процесі створенні ЕНМК з допомогою систем візуального програмування ми можемо, використавши можливості середовища, задовольнити всі вимоги до складу та оформлення ЕНМК.

А учителі, що не мають ґрунтовних знань та навичок у візуальному програмуванні для розробки електронних освітніх ресурсів, мають можливість використовувати вже розроблені інструментальні системи, які вимагають лише змістового наповнення.

Проаналізувавши навчальні плани підготовки майбутніх учителів різних спеціальностей Житомирського державного університету імені Івана Франка можна помітити, що випускники усіх спеціальностей отримують певний рівень знань, умінь та навичок для подальшого ефективного використання ІКТ у професійній діяльності: як для роботи з учнями, так і в організації власного робочого місця.

Таким чином, формування інформаційної компетентності вчителів, як однієї зі складових професійної компетентності, засобами інформаційних технологій починається з навчання у ВНЗ і триває протягом усієї професійної діяльності. Але завжди варто пам'ятати, що ІКТ покликані стати не додатковим елементом в навчанні, а невід'ємною частиною цілісного освітнього процесу, і в поєднанні з сучасними педагогічними технологіями навчання значно підвищувати його ефективність.